

ne legyen buzáját, gabonáját hordatni, kivált paraszt embernek, se oláh, se magyar embernek három forint birság alatt, hanem elsőbben hordják bé a papnak mind bérít s mind quartáját, ugy a mesternek is bérít, más ecclesiákban usuált jó rendtartás szerint. A ki ez ellen cselekednék, a birságon kívül a kárt is exigálják az egyházfiak az olyan vakmerő embereken, hasonlóképpen azokon, kik a pap és mester bérít meg nem akarnák adni, executióba vehessék.

Mely rendelkezésünknek és constitutióknak megtartására mind magunkat, mind penig universaliter minden successorinkat obligáljuk és obstringáljuk ez irásunk által. Datum in possessione Désfalva die 12 mensis May. ao 1721.

Ls. <i>Simon Mihály</i> , mpr.	<i>Pataki Ferencz</i> , mpr.	Ls.
Ls. <i>Simon János</i> , mpr.	<i>Boncza Ferencz</i> , mpr.	Ls.
Ls. <i>Simon György</i> , mpr.	<i>Boncza György</i> , mpr.	Ls.
Ls. <i>Belényesi Péter</i> , mpr.	<i>Lörinczi Mihály</i> , mpr.	Ls.

Kivül rájegyezve (Simon Mihály kézírása): A Désfalvi Unitaria nobilitas között való transactio az ecclesiai dolgok iránt. Egyszerű másolatból M-Vásárhelyt, 1902. febr. 4.

Közli: KONCZ JÓZSEF.

CXLIX.

A székelykereszturi algyimnasium orgonája.

A székelykereszturi ifjuság zenét óhajtván tanulni, 1844-ben szétküldte az ekklezsia pártfogásával az alább közölt gyűjtő levelet, melyben egy orgona megszerzésének fontosságát hangoztatván, adakozásra hívja fel a patronusokat.

Tekintetes Ur!

Mit a hajdani írók említnek, hogy egy Orpheus vagy Amphion lantja zengésére a kövek megindultak, vadak megszelidültek, folyamok megállottak, úgy tetszik, mese, de a mit jelent, nem példa nélküli korunkban is; — mivel a musikai hangszerek egy leg-hatosb eszköz lévén az emberi hajlamok szelidítésére, azoknak nem egy kösziv lágyultát, nem egy dühös Saul lecsillapultát, s nem egy duló árvizként megindult kebel bánat-enyhültét köszönhetni. A legtöbb musikai hangszert a legmiveltebb népeknél látjuk; s midőn még a köznép is temploma szent butorai közé egy hármoniát, hangjával szivet emelő orgonát illeszteni törekszik, bizonyosan nem más az irány; hanem mint Jézus mondá, hogy: „Kövekből is szülessenek fiak Ábrahámnak.”

A Székel-Kereszturi Unitár. Gimnásiumbéli ifjuság, e tudományoknak és erényeknek szentelt tavaszkorú nép, nemcsak egyé-

musikai hangszer, de még a közhasználatu Orgona gyakorolhatása nélkül is kéntelen ellenni mind a máj napig. E részünkről is napról-napra sajnosabban érzett hiány kipótolhatása lévén közöshajtásunk és törekvésünk, tiszteletteljes bizodalommal esdeklünk a Tekintetes ur segítő kezeiért is, hogy a midőn e nagyobb részint szent vállalat nevendékei előmentére intézett szent vállalat a lelkesen áldozott helybeli Ekklesia erejét jóval feljülmulja, tapasztalt hitrokon indulatu ur pártfogásával áldozni méltóztasson. Mü is majd czélt érvén, létesülendő orgonánk hangjain lelkesülve imádkozandunk a Tekintetes Ur boldog és szerencsés életéért, a kik midőn magunkat Uri kegyébe és pártfogásába ajáljuk, örökös tisztelettel maradunk a Tekintetes Urnak

alázatos szolgái
a tanuló ifjuság.

Hogy a fentebbi kegyes jótettért esengés a helybeli gyengült értékü Ekklesia részéről is tisztelettel és bizodalommal tétetik, magam is hasonlag könyörögve, bizonyitom.

Péterfi Sándor m. k.
helybeli Lelkész.

Hogy ez Gymnas. és Ekklesia kérelme kézbe szolgáltatására nemes tanuló Bartalis József bizatott legyen meg, általam is bizonyittatik.

Sz.-Keresztur, 1844. Ápril 2-ikán.

Koronka József m. p.
Rect Prof.

Külczim: Tarcsafalvi Tekintetes *Pálffy Lajos* urnak tisztelettel *Tarcsafalván*.

Eredetije Tarcsafalván a Pálffy-család levelei között.

Közli: TARCSAFALVI PÁLFY GYÖRGY.

A vallásos gondolkozás bővülése.

„Bizony édes a világosság és kellemes dolog a szemnek, ha látja a napot.“ (Predikator. XI. 7.)

A mit az emberiség történetében haladásnak, emelkedésnek nevezünk, az mind a láthatatlan dolgok után való vágyakozásnak, a világosságra való törekvésnek és az ez irányban kifejtett munkának gyakorlati eredménye. Az elért, kivívott sikerek, ugyanis, nagyon ritkán elégitik ki az emberi lélek vágyait, — s nem mindig csak azért, mert ama kiküzdött ezélok bírása és alkalmazása megszokottá, közönséggé válik a mindennapi használatban; hanem mert a lélek, nagyobb tökéletességre törekvő munkája közben mindig lát hiányokat az addig elért sikerekben, melyeket benső ösztöne folytán kiegészíteni óhajt. S ez élet annyira telve van gazdag változatokban, fordulatokban; ezéljai, melyeknek megfelelnünk kell, annyi irányban mutatkoznak, hogy azokon a lélek munkálkodási tere majdnem kifogyhatatlan. Ennélfogva a lélek munkája úgy a szellemi, mint a gyakorlati élet terén folytonos változásoknak van alávetve, mely változásoknak egyedüli mérték-adója a kiküzdött ezélok által elért, vagy a sikertelen törekvésekben elveszített világosság. A fokról-fokra való haladás, a gyengébből az erősebbe, a kisebből a nagyobbba való emelkedés, a botlásokból az igazságokra való jutás vonják meg e változások határait; s mint az öntudatlan természetben a téli szendergés a tavasz pompáját, a tavaszi zsendülés a nyár és ős gyümöleseit készítik elő — úgy öntudatos lelkünkben a változások által teremtett vágy, érzés, gondolat új munkálatai vezetnek minket bővebb világossághoz, nagyobb tökéletességhez. E törvény alól nincsen kivéve a léleknek földi életünket irányító, alapvető munkája: a vallásos gondolkozás sem. Mert az emberiség vallásos öntudata fokozatosan bővül, s az így nyert világosság naponként rést üt az elavult meggyőződések kínai falán, hogy az elmosódott helyeken is pezsdülő életet fejleszsen. S esodálatos, hogy éppen az a szellem, mely az embert tökéletes-